

anton tsjekhov
ONKEL VANJA

henrik ibsen
GENGANGERE

frank baum
OVER REGNBUEEN

etter
Trollmannen Fra Oz

Velkommen (og adjø)!

Øyeblikket er kommet da vi skal ønske publikum velkommen til avgangsklassens siste oppsetninger 1994. det er en stor begivenhet for oss. Vi presenterer i full offentlighet 11 studenter som i 3 år har nedlagt et enormt arbeid her på skolen gjennom å utdanne seg til skuespillere og instruktører. Deres egen innsats i samarbeid med et stort antall pedagoger har ført til at 11 unge mennesker snart står klar til å møte virkeligheten på teatre rundt om i hele landet. De skal om litt begynne sine karrierer som profesjonelle teatermennesker, stå på egne ben, finne kunstneriske uttrykk for trangen til å skape noe av verdi for andre mennesker, delta i forpliktende kreative prosesser sammen med andre.

De tre avgangsforestillingene er blitt til som et samarbeid mellom 3 instruktørstudenter, 8 skuespillerstudenter i 3. klasse og profesjonelle skuespillere. På denne måten møtes minst 3 kulturer, 3 forutsetninger, 3 verdigrunnlag i et krevende samarbeidsskap, der resultatet nødvendigvis må være uforutsigbart, men der vi forhåpentligvis vil få oppleve at de forskjellige utgangspunkt tilsammen har skapt forutsetninger for 3 teaterforestillinger av i dag forestillinger som forteller noe om hvor hver enkelt medvirkende står, akkurat i dag.

Vi takker skuespillere, veiledere, teknisk personell og alle andre som har hjulpet studentene til å kunne presentere seg med sine oppsetninger. Og vi takker publikum som årvåkent følger Teaterhøgskolens visninger, og på den måten gir studentene anledning til å formidle videre til andre det de har lært.

Det er en begivenhet for en teaterskole å si adjø til et kull studenter. vi har levd med hverandre i 3 år, delt sorger og gleder, fremgang og tilbakeskritt, utvikling og modning. Vi ønsker 11 begavede mennesker lykke til videre. GI ALDRI OPP!

Forestillingene markerer også avslutningen av skolens 40- årsjubileum skoleåret 1993/94.

Vi ønsker dere som ser på, velkommen tilbake neste år!

Sverre Rødahl

Rektor

Gengangere

"GENGANGERE" av Henrik Ibsen

Regi: Eirik Stubø (student)
Veileder: Pål Løkkeberg.
Sted: Black Box - Lille Sal

Medvirkende:
Fru Alving: Rut Tellefsen
Osvald: Erik Ulfsby (student)
Pastor Manders: Erik Hivju
Regine: Laila Goody (student)
Snekker Engstrand: Nils Ole Oftebro

Scenografer: Carle Lange og Thale Eidheim
Kostymer: Christine Lohre
Lys: Ulf Bjørklid
Komponist: Vidar Aam
Inspisient: Henning Winger
Rekvisitør: Algis Kuslys
Sufflør: Trond Bøthun Nilsen
Syer: Siri Løvstrand
Foto: Henriette Berg Thomassen

Dekorasjonen er utført ved Statens Teaterhøgskoles verksted.

Spilletider:

TOR 28/4	<u>15.45 Generalprøve</u>
FRE 29/4	<u>15.45 1. visning</u>
LØR 30/4	<u>14.00 2. visning</u>
SØN 1/5	<u>20.00 3. visning</u>
MAN 2/5	<u>18.00 4. visning</u>
TIR 3/5	<u>15.45 5. visning</u>
ONS 4/5	<u>15.45 6. visning</u>
TOR 5/5	<u>15.45 7. visning</u>

«Hele menneskeheten er mislykket»

Eirik Stubø intervjuet av
Morten Cranner

Morten: Hvorfor «Gengangere», Eirik?

Eirik: Jeg synes ofte det er vanskelig å peke ut en enkelt årsak til at man tenner på et bestemt stoff. Det ligger gjerne mange og sammensatte motiver bak et slikt valg, noen mer prosaiske enn andre. Men dypest sett er det for meg et spørsmål om instinkt, om magefølelse. Men slår opp på side 68 i manuset, leser bruddstykker av en dialog og kjenner at her er det noe, en slags energi, en rytme og et trykk som fascinerer, noe jeg kjenner meg igjen i og får lyst til å formidle til andre. Mer mystisk er det egentlig ikke. Men, for virkelig å motsi meg selv helt fra starten av; det som gjorde at jeg fikk slik uanstendig lyst til å gi meg i kast med "Gjengangere" akkurat nå, var kanskje mest av alt møtet med Ibsens første "Opptegnelser" til stykket. Disse kom jeg over i "Hundreårsutgaven" av Ibsens samlede verker. Der kommer Ibsen med utsagn som virker såpass sjokkerende at det tvang meg til å lese stykket med nye briller.

Morten: Dette må du utdype.

Eirik: Jeg mener at all virkelig god dramatikkk må ta utgangspunkt i hva Peter Wessel Zapffe kaller "det eneste fornødne og evigbærende problem; hva det vil si å være menneske". Dette

Gjør Ibsen i «Gengangere», og i den grad han gir noe «svar», er det ikke et spesielt lystig svar. "Gengangere" er som enkelte av Strindbergs sene stykker, et dikt om «livets jæklichkeit». Når Ibsen når han skriver stykket hevder at "hele menneskeheten er mislykket", og " når mennesket krever at leve og utvikles menneskeligt, så er det stormannsgalskap", ja da spenner han samtidig opp et temmelig makabert metafysisk perspektiv. Det er som om Ibsen vil at vi i sluttscenen, når en iskald sol stiger opp over to forlatte og forhuttete mennesker, skal spørre: Hva slags vinning har et menneske av alt sitt strev?

Tenker man etter gir svaret seg selv: ingenting, ingen verdens ting. Alt er tomhet. Naturen og kretsløpet går sin gang; vi fødes, vi forplanter oss, vi dør. The rest is silence.- Dermed bli stykket ikke noen tragedie i vanlig aristotelisk forstand. Den innsikt og erkjennelse fru Alvik eventuelt bakser seg fram til med giftpiller mellom fingrene tilbyr intet lutrende katharsis. Tvert imot, det fortelles at «Hele menneskeheten er mislykket», at vi lever våre liv forgjeves. Og sist men ikke minst; at dersom vi drister oss til å spørre etter sannhet og en god mening med det hele, så kan Ibsen fortelle oss at det er et utslag av stormannsgalskap.

Det er ingen kjølig og distansert diktersfinx som har skrevet dette stykket, det er en rasende revoltør, nesten hysterisk i sitt svartsyn.

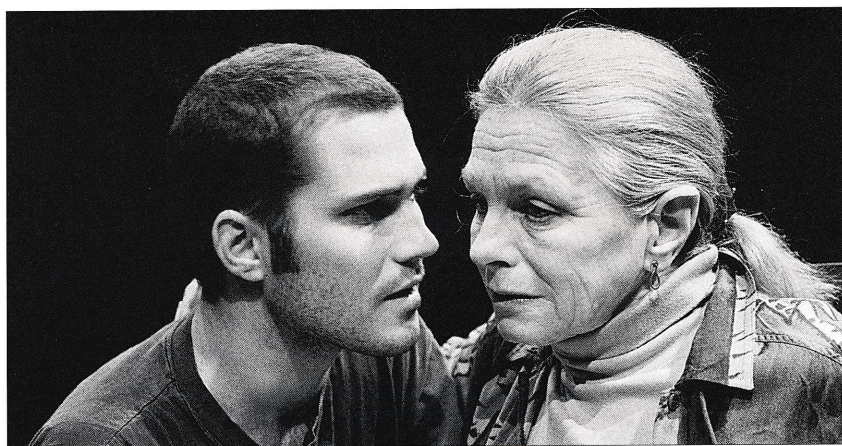
OM «GENGANGERE»

«Gengangere. Et familidrama i tre akter» er skrevet i Roma og Sorrento sommeren 1881. Stykket ble utgitt i bokform på i København i desember samme år, og utløste en storm av protester, indignasjon og debatt. August Lindberg, som skulle spille Oswald i den Skandinaviske premieren i Hälsingborg sommeren 1888, har skildret stemningen i Stockholm da «Gengangere» ble lagt ut til salg: «Man väntade sig åtskilligt av Ibsen nu efter den omdebatterade pjäsen Dockhemmet som kommit året förut. Man rusade til bokhandlarna. Men spänningen gick över i tystnad. Abolut Tystnad. Tidningarna tog och bokhandlarna skickade tillbaka boken til forlaget. Den var kontraband. Någonting som man anständigvis inte talade om»

Da Lindberg spurte sin daværende sjef, Ludvig Josephson på Nya Teatern, om han kunne tenke seg å spille «Gengangere» svarte han blankt nei: «Styket är något av det svineaktigaste som blivit skrivit på nordiskt språk»

Urpremieren fant sted i Chicago (!) den 20.mai 1882. En dansk skuespillerinne, Helga von Bluhme, spilte fru Alvig. De Øvrige rollene ble spilt av danske og norske amatører. Først i 1900, ni år etter utgivelsen, fikk stykket norgespremiere på det da ett år gamle Nationalteatret.

Stykket blir som et billed på livet. Troen undergravet. men det går ikke an at sige det. " Asylet " -for andres skyld. De skal bli lykkelige-men dette et også kun et skin-Alt er gengangere-

Det bringer en Nemesis over afkommet at gifte sig af udenforliggende grunde selv religiøse eller moralske-Hun, det uægte barn, kan reddes ved at giftes med- sønnen men så-?

Grundstemningen skal være: Det sterkt opblomstrende åndelige liv hos os i litteratur, kunst o.s.v.- og så som motsetning: hele menneskeheden på afveje.

Det fuldfærdige menneske er ikke et naturprodukt længer, det er et kunstprodukt således som kornet er det, og frugttræerne, og kreolerrancen og de ædle heste og hunderacer, vinstokken o.s.v.- Fejlen stikker i at hele menneskeheden er mislykket. Når mennesket Kræver at leve og udvikles menneskeligt, så er det stormannsgalskab. Hele menneskeheden og mest de kristne lider af stormannsgalskab.

Opptegnelser fra «Hundreårsutgeven» av Ibsens samlede verker, 1928, Red. Francis Bull

